

Onun doğma yurdu səhnəydi...

Rövşən müəllimlə 35 ildən çox tanışlığımız-dostluğumuz vardı. Son zamanlar bu istedadlı rejissorla Sumqayıt Dövlət Dram Teatrında, Akademik Milli Dram Teatrında, müxtəlif tədbirlərdə görüşəndə "salam-kəlam"dan əvvəl sənətkar kimi bacarığına işarə edərək, hökmən zarafatla M.Ə.Sabirin "Bənzərəm bir qocaman dağa ki, dəryada durar!" misrasını ucadan söylərdim. Sakitcə dinləyib gülümsəyər və yalnız bundan sonra əl tutub, görüşərdik.

...Rövşən Almuradlı kimi görkəmli bir rejissor, istedadlı bir sənət adamını itirmək bizim teatr-kino aləmi üçün çox ağırdır. O, istedadlı aktyor, teatr və kino xadimi olmaqla yanaşı, həm də olduqca səmimi, mehriban bir insan, sədaqətli dost, müdrik məsləhətçi kimi çoxlarının hörmət və ehtiramını qazanmışdı.

Onu tanıyanlar, eləcə onun tanıdıqları da saysız-hesabsız idi. İçərilərində sənət adamları ilə yanaşı, vaxtaşırı məsləhət aldığı həkimlər, müəllimlər; dostluğu ilə qürur duyan jurnalistlər, elm adamları, tarixçilər, mühəndislər, xoş salamına, gülər üzünə doğmalar qədər sevinən qonum-qonşu, eləcə adi adamlar saysız-hesabsız idi. Tanışları içərisində ara-sıra gözə dəyən yalnız məmurlar, vəzifə sahibləri idi. Onun sözü-söhbəti onlarla heç tutmurdu, çox vaxt onlarla üz-üzə gəlmək belə ürəyindən olmurdu. Xasiyyəti beləydi. Yəqin elə ona görədir ki, 40 ildən artıq teatr və kino sənətinə ləyaqətlə, vicdanla xidmət etsə də, bu gün-sabah 65 yaşı

olacaqdısa, (heyf, aprelin 19-da olacaq yubileyini birgə qeyd etmək ona və dost-tanışlarına qismət deyilmiş), onu çoxillik və məhsuldar aktyor və rejissor fəaliyyətinə görə təltif etmək, mükafatlandırmaq, fəxri ad vermək heç kəsin ağılına da gəlmədi, heç kəsi düşündürmədi. Əslində o, mükafat və təltiflər üçün çalışmırdı, bu barədə bəlkə heç düşünmədi də... Ancaq heç olmasa min bir əziyyətlə, gecə-gündüz, yorulmadan çalışaraq sənət dostları ilə birgə canı-qanı bahasına ərsəyə gətirdiyi filmlərə görə ona

çoxdan layiq olduğu fəxri ada layiq görmək yaxşı olmazdı, çoxillik zəhmətinin bəhrəsi kimi onu sevindirmək yerinə, vaxtına-vədəsinə düşməzdimi? O diqqət bəlkə də onun ömrünü uzadardı...

O, hələ nə təqaüdə çıxma bilmişdi, əlavə bir gəlir yeri də yoxuydu. Maddi sarıdan çətinlikləri olsa da, həmişə özünü tox tutar, heç vaxt qürurunu sındırmazdı. Dik və vüqarla, nikbin görkəmlə yerişirdi...

Təbii ki, heç kəs dünyanı tutub durmur. Bugünkü bəzi naqislər, təkəbbürlü, məmurlar da nə vaxtsa dünyadan köçəcəklər. Köçəcək və yaddan çıxacaqlar. Ancaq millətin

Rövşən Almuradlı kimi ziyalı oğulları, sənət fədailəri heç zaman unudulmayacaq. Onlar ən azı özlərindən sonra xalqa yadigar qalan sənətləri ilə yaşayacaqlar. Rövşən müəllim özünün maraqlı səhnə obrazları ilə yanaşı, yaratdığı 30-a qədər sənədli və bədii filmlərdə də yaşayacaq. Onun son filmi olan "Əsgərlər unudulanda ölür" filminin qəhrəmanları - igid Azərbaycan oğulları kimi!

O, özünün nüfuzlu soyadını qürurla daşıyan oğlu Kamal Almuradlının yaradıcılığında, sənətini sevənlərin xoş diləklərində yaşayacaq!

...Allah Sənə min rəhmət eləsin, ey istedadlı, öz layiqli qiymətini almamış sənətkar. əziz, unudulmaz dost! Heyf, çox heyf Sənin kimi istedadlı sənətkardan!

Bakıda - Akademik Milli Dram Teatrında Rövşən Almuradlının quruluşunda baxdığım son tamaşa Fridrix Dürrenmattın "Yaşlı xanımın gəlişi", Sumqayıt Teatrında fransız yazıçısı Marsel Berkye-Marinyenin "Oğru"su, son sənədli filmi isə tədqiqatçı-jurnalist Arif Əliyevin ssenarisi üzrə çəkdiyi "Əsgərlər unudulanda ölür" adlı tarixi-sənədli filmi oldu.

Onun Sumqayıt Teatrında qurduğu son tamaşası barədə yazdığım rəy də, təəssüf ki, sonuncu oldu. Təzə tamaşalarını gözləyirdik, ancaq ömür vəfa etmədi...

Vaxtilə M.A.Əliyev adına Azərbaycan Dövlət İncəsənət İnstitutunun "dram və kino aktyorluğu" fakültəsini, sonralar isə Moskvada ali rejissorluq kursunu bitirmiş Rövşən Almuradlı, bir müddət Moskva Dövlət Akademik Satira Teatrında təcrübə keçmişdi. Daha sonralar Şəkinin, Mingəçevirin və Sumqayıtın Dövlət Dram Teatrlarında işlədi, maraqlı obrazlar yaratmış oldu. Cəfər Cabbarlının "Aydın"ında Dövlət bəy, Anarın "Adamın adamı"nda İbiş İbişli, "Kral Lir"də Kral Lir və digər tamaşalarda həqiqətən yüksək aktyor məharəti, əsl peşəkarlıq nümayiş etdirdi. Lakin hansısa bir tamaşada ancaq müəyyən bir rolla tamaşaçıya demək istədiklərini tam çatdırmanın mümkün olmadığını

başla düşən Rövşən Almuradlı çox keçmədi ki, teatr və kino rejissorluğuna üz tutur. 26 yaşında - 1980-ci ildən rejissorluq fəaliyyətinə başladı, qısa bir müddətdə N.Hikmətin "Bayramın birinci günü", M.Səlimoviçin "Dərviş və ölüm", M.Süleymanlının "Dəyirman" əsərlərinə və digər pyeslərə səhnə quruluşu verdi.

1988-1992-ci illərdə o, Y.Səmədoğlunun "Qətl günü", V.Sergeyevin "Bağlı qapı arxasında iki nəfər", M.Dostoyevskinin "Şiltaq qız", M.Qoqolun "Dəlinin qeydləri", Anarın "Beşmərtəbəli evin altıncı mərtəbəsi" əsərlərini səhnələşdirir.

1989-cu ildə "Azərbaycan-film" kinostudiyasının "Debüt" studiyasında qısametrajlı "Hücum" bədii filmi ilə kinoda öz rejissorluq debütünə başlayan Rövşən Almuradlı bir il sonra Azərbaycanın inqilabi-azadlıq hərəkatının təsiri ilə "Azadlığa gedən yollar" filminin quruluşunda da fəal iştirak edir. 1991-ci ildə Azərbaycan Teatr Xadimləri İttifaqının nəzdində açılan müstəqil "İstiqlal" Teatrının bədii rəhbərliyi ona etibar edilir.

1993-1995-illərdə Rövşəninin rejissorluğu ilə çəkilən "Yük" və "Ümid" bədii filmləri onu bir rejissor kimi tamaşaçılara daha yaxından tanıdır. Azərbaycan Dövlət Televiziyasının "Sabah" Yaradıcılıq

quruluşçu rejissoru olur. Daha sonra 7 seriyalı "Abbas və Gülgəz" filmi ekrana gətirir.

Rövşən Almuradlının çəkdiyi 10-a qədər sənədli film - "Etnoqrafik etüdlər", "Qobustan", "Qax abidələri", "Padarçöl", "Qudyalçay", "Şıx ocağının işığı", "Molla Cümə", "Göyçə gözəlləməsi", "Yurd" və s. filmlər ölkəmizin tarixi keçmişindən, adət və ənənələrimizdən bəhs etməklə hər zaman böyük dəyərə malikdir.

Rövşən Almuradlıya bir rejissor kimi daha çox şöhrət qazandıran isə onun 2006-2008-ci illərdə gərgin zəhməti bahasına çəkib başa çatdırdığı "Cavad xan" filmi olubdur.

Bir müddət Akademik Milli Dram Teatrında quruluşçu rejissor vəzifəsində çalışmış rejissorun "Ölüləri qəbiristanlıqda basdırın" (İsmayıl Şıxlı), Bakı Bələdiyyə Teatrında səhnələşdirdiyi "Bəylik dərsi" (Mövlud Süleymanlı), "Qaravəlli" (Anar), "Müraviə vəkilləri əhvalatı" (Mirzə Fətəli Axdadzadə) tamaşaları böyük rəğbətlə qarşılandı.

30-a qədər sənədli, tarixi və bədii filmin quruluşçu rejissoru kimi tanınan Rövşən Almuradlının 2012-ci ildə Azərbaycan Dövlət Akademik Milli Dram Teatrında qurduğu "Yaşlı xanımın gəlişi" tamaşası bu gün də baş teatrımızın repertuarındadır və hər zaman maraqla baxılmaqdadır...

Rəhman ORXAN,
Əməkdar jurnalist